

31.8.2023

MAAILMAN TERVEYSJÄRJESTÖ WHO:N TUPAKOINNIN TORJUNTAA KOSKEVAN PUITESOPIMUKSEN KYMMENES SOPIMUSPUOLIKOKOUS 20.-25.11.2023 SEKÄ TUPAKKATUOTTEIDEN LAITTOAMAN KAUPAN ESTÄMISTÄ KOSKEVAN LISÄPÖYTÄKIRJAN KOLMAS SOPIMUSPUOLIKOKOUS PANAMASSA 27.-30.11.2023, SUOMEN VALTUUSKUNNAN NIMEÄMINEN

Tupakoinnin torjuntaa koskeva Maailman terveysjärjestö WHO:n puitesopimuksen (Framework Convention on Tobacco Control, jäljempänä WHO FCTC) kymmenes sopimuspuolikokous (Conference of the Parties, COP) järjestetään 20.-25.11.2023 Panamassa. Kokous pidetään joka toinen vuosi.

WHO FCTC on ensimmäinen kansanterveyteen liittyvä kansainvälinen sopimus. Sopimus hyväksyttiin vuonna 2003 ja se tuli Suomen osalta voimaan vuonna 2005. Sopimuspuolia on 182. Sopimus on puitesopimus, jota täydennetään lisäpöytäkirjoin ja toimeenpano-ohjein tupakan kysynnän ja tarjonnan vähentämiseksi.

Kymmenennen sopimuspuolikokouksen asialistalla ovat muun muassa tupakkapuitesopimuksen ja sen eräiden artiklojen toimeenpanon tilanne, markkinoille tulevat uudet tupakkatuotteet, tupakkamainonta erityisesti viihdemediassa, WHO FCTC:n sijoitusrahasto, työsuunnitelma ja kaksivuotisbudjetti 2024-2025 sekä COP:n ja WHO:n yleiskokouksen välisen synergian vahvistaminen. Lisäksi kokouksessa käsitellään raportteja muun muassa toimeenpanon seurantarjestelmästä. Suomi seuraa erityisesti tupakkamainontaa sekä markkinoille tulevia uusia tuotteita koskevia asiakohtia.

Tupakkatuotteiden laittoman kaupan estämistä koskevan lisäpöytäkirjan kolmas sopimuspuolikokous (Meeting of Parties, MOP) järjestetään heti FCTC sopimuspuolikokouksen jälkeen 27.-30.11.2023 Panamassa. Lisäpöytäkirja tupakkatuotteiden laittoman kaupan estämiseksi tuli kansainvälisesti voimaan kesäkuussa 2018 ja sillä on 67 sopimuspuolta. Suomi on allekirjoittanut lisäpöytäkirjan vuonna 2013, mutta ei ole vielä ratifioinut sitä. Tämän vuoksi Suomi osallistuu sopimuspuolikokoukseen tarkkailijana.

MOP3:n asialistalla ovat muun muassa lisäpöytäkirjan toimeenpanon tilanne, tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmät ja niihin liittyvä globaali tiedonjakaminen, suunnitelma näyttöön perustuvaan tutkimuksen tiekartasta, raportointi ja tiedonjakaminen, työsuunnitelma ja kaksivuotisbudjetti 2022-2023 sekä lisäpöytäkirjan sijoitusrahasto. Suomi seuraa erityisesti jäljitettävyyssjärjestelmää ja tiedon jakamista koskevia asiakohtia.

EU puhuu kokouksessa yhdellä äänellä. EU-kannat valmistellaan syksyn 2023 aikana Brysselissä neuvoston työryhmän kokouksissa puheenjohtajamaa Espanjan johdolla ja kannat hyväksytään Coreperissa. Lisäksi EU-koordinaatiota tehdään neuvottelujen aikana. Koordinaatiokokoukset alkavat ennen varsinaisia sopimuspuolikokouksia ja kokousten aikana niitä pidetään päivittäin tarvittaessa useamman kerran päivän aikana. Lisäksi Suomi osallistuu EURO-koordinaatiokokouksiin, joita pidetään päivittäin.

Suomen valtuuskunta

Suomen valtuuskuntaa sopimuspuolikokouksissa johtaa erityisasiantuntija Reetta Honkanen (STM/HYT). Valtuuskunnan muut jäsenet ovat erityisasiantuntija Pasi Mustonen (UM/EUE) sekä erityisasiantuntija Hanna Ollila (THL).